

НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАХОДІВ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

Дмитро Анатолійович ВЛАСЕНКО,

*здобувач Харківського національного
університету внутрішніх справ*

Варто відзначити, що поняття «напрямок» є багатозначним і може мати різні тлумачення залежно від контексту. У фізичному сенсі напрям означає вектор або орієнтацію в просторі, яка вказує на певний шлях чи курс, наприклад, напрям на північ. В абстрактному значенні напрям може вказувати на загальну тенденцію або спрямованість розвитку чогось, як-от напрям економічних реформ, що визначає основні цілі та шляхи розвитку економіки. У творчій сфері напрям розуміється як стиль або течія в мистецтві, літературі чи музиці, що характеризується певними рисами, прикладом чого є імпресіонізм як художній напрям у живописі [1, с. 36].

Напрями забезпечення реалізації заходів правового режиму воєнного стану охоплюють комплексну систему заходів, які спрямовані на ефективну реалізацію правових і адміністративних механізмів під час воєнного стану. Основними напрямками є правове забезпечення, організаційно-адміністративний, матеріально-технічне забезпечення, інформаційно-комунікаційне забезпечення, соціально-психологічна підтримка тощо.

Напрямок правового забезпечення передбачає розробку нормативно-правових актів, які регулюють діяльність органів державної влади, військових і цивільних осіб під час воєнного стану. Ці акти визначають обсяг повноважень, обмеження прав і свобод, а також встановлюють спеціальні режими управління та контролю. Даний напрям охоплює надання правничої допомоги, консультацій, захист прав громадян у разі їх порушення під час воєнного стану, а також діяльність судових органів щодо вирішення спорів, які можуть виникати внаслідок введення воєнного стану.

Правове забезпечення стосується не лише прийняття нових законодавчих актів, а й забезпечення їхньої відповідності міжнародному праву, провідним тенденціям захисту прав громадян в умовах обмеження їхніх свобод, підготовки до можливих юридичних наслідків, таких як позови до міжнародних судів або врегулювання претензій після завершення конфлікту. Юридичні механізми повинні забезпечувати баланс між необхідністю швидкого реагування на загрози і дотриманням принципів верховенства права [2, с. 36].

Організаційно-адміністративний напрям охоплює дії з координації діяльності державних структур. Це включає створення спеціальних органів управління, планування і розподіл ресурсів, а також забезпечення належної комунікації між органами влади та населенням. Організаційно-адміністративний напрям передбачає формування оперативних штабів для координації дій військових підрозділів, правоохоронних органів та органів державної влади, утворення військових адміністрацій, забезпечення зага-

льновійськової підготовки та проведення мобілізації населення і ресурсів, а також організацію інформаційної політики таким чином, щоб успішно протидіяти ворожим інформаційно-психологічним операціям.

Матеріально-технічне забезпечення передбачає постачання ресурсів, необхідних для реалізації заходів воєнного стану. До цього напряму входить забезпечення військовою технікою, медикаментами, продуктами харчування, паливно-мастильними матеріалами та іншими необхідними ресурсами.

Важливість напряму інформаційного забезпечення обумовлена тим, що у період воєнного стану особливо важливо підтримувати високий рівень обізнаності населення щодо поточної ситуації, заходів безпеки, правил поведінки, а також можливих ризиків. Це досягається за допомогою регулярних офіційних звернень, прес-конференцій, інформаційних кампаній в засобах масової інформації та на офіційних ресурсах державних органів. Важливим завданням у межах даного напряму є боротьба з дезінформацією, фейковими новинами та іншими формами інформаційних атак, які можуть викликати паніку або дестабілізувати ситуацію в країні.

Соціально-психологічна підтримка є критично важливою для забезпечення психологічного та соціального благополуччя населення, особливо військовослужбовців та їхніх сімей. Цей напрям включає програми психологічної реабілітації, соціального захисту, підтримки ветеранів та їхніх родин. Держава має забезпечити надання психологічної допомоги та підтримки військовослужбовцям, їхнім родинам і цивільному населенню, проводити інформаційні кампанії для зміцнення морального духу, а також підтримувати соціальні гарантії для населення, особливо для вразливих категорій.

Військове забезпечення під час воєнного стану є ще одним ключовим напрямом, оскільки військові структури отримують розширені повноваження. Основними завданнями є охорона державного кордону, забезпечення оборони стратегічних об'єктів та інфраструктури, проведення оперативно-тактичних заходів для захисту населення та території, а також підтримання публічної безпеки та порядку у взаємодії з правоохоронними органами [3, с. 107].

У межах напряму військового забезпечення варто наголосити на тому, що розвідка і контррозвідка є важливими складовими забезпечення безпеки під час воєнного стану. Ці заходи спрямовані на виявлення та нейтралізацію загроз, які можуть виникнути як від зовнішніх ворогів, так і всередині країни. Розвідувальні органи працюють над збором інформації, яка дозволяє передбачити дії супротивника, а контррозвідка займається виявленням і запобіганням шпигунству, саботажу, диверсіям та іншим підривному діям [4, с. 295].

Економічне забезпечення передбачає раціональне використання фінансових і матеріальних ресурсів. Воєнний стан вимагає перерозподілу бюджетних коштів на користь оборонних та безпекових потреб, залучення приватного сектору до виконання державних замовлень, забезпечення функціонування критичної інфраструктури, а також контролю за цінами на основні товари та послуги для забезпечення продовольчої безпеки в державі.

З огляду на це відзначимо, що напрями забезпечення реалізації заходів правового режиму воєнного стану є складовими частинами цілісної системи, яка має на меті забезпечення ефективного функціонування держави та суспільства в умовах воєнного стану. Вони охоплюють як правові, так і адміністративні, матеріальні, інформаційні, юридичні та соціально-психологічні аспекти, що робить їх надзвичайно важливими для підтримання порядку, захисту прав і свобод громадян, а також для успішного проведення військових операцій та захисту країни.

Кожен напрям має свої унікальні завдання та методи реалізації, проте їх спільна мета – забезпечити безпеку держави, захистити її громадян і зберегти національний суверенітет. В умовах воєнного стану важливо, щоб всі ці механізми працювали злагоджено і ефективно, забезпечуючи максимально можливу адаптацію суспільства до нових умов і успішне подолання викликів, що стоять перед країною.

Список використаних джерел:

1. Проблеми тлумачення правових норм : посібник / автор-упорядник О. М. Балинська. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 392 с.
2. Мірило верховенства права (правовладдя) національного рівня: практика України / за заг. ред. М. Козюбри ; Передмова: Головатий С. ; упорядники та автори коментарів: В. Венгер, С. Головатий, А. Заєць, Є. Зверев, М. Козюбра, Ю. Матвеева, О. Цельєв ; Центр дослідження проблем верховенства права та його втілення в національну практику України Національного університету «Кієво-Могилянська академія». Київ, 2021. 152 с.
3. Мітряєва С. І. Європейська безпека і Україна: навчальний посібник. Ужгород: Ліра, 2008. 222 с.
4. Ситник Г.П. Державне управління у сфері національної безпеки (концептуальні та організаційно-правові засади): підручник Київ, НАДУ, 2021. 730 с.